

I. megoldás. Megmutatjuk, hogy létezik ilyen táblázat és ehhez megadunk egy megfelelő kitöltést. Vegyük észre, hogy

$$1^2 + 3^2 + 5^2 + 7^2 + 11^2 + 13^2 + 17^2 + 19^2 = 1024 = 32^2.$$

Ebben az összegben a másodiktól kezdve minden tag egy páratlan prímszám négyzete, a nyolc darab szám összege pedig négyzetszám. Ezeket a számokat írjuk táblázatunk első sorába.

Az első oszlop első hét elemének az $1, 2^2, 2^4, \dots, 2^{12}$ számokat választjuk. Ezek mindegyike négyzetszám, összegük 5461, páratlan: $2k + 1$ alakú. Ha most az első oszlop utolsó mezőjébe $k^2 = \left(\frac{5461 - 1}{2}\right)^2 = 2730^2$ -t írunk, akkor a $(2k + 1) + k^2 = (k + 1)^2$ azonosság miatt az első oszlop elemeinek összege is négyzetszám (2731^2).

Az első oszlop és az első sor kitöltése után a táblázat további mezőibe írjuk az adott mező sorában, illetve oszlopában álló első elemek szorzatát, tehát legyen $a_{ij} = a_{1j} \cdot a_{i1}$. Így a táblázat további elemei is négyzetszámok, hiszen két négyzetszám szorzata is négyzetszám.

Ekkor bármelyik sor elemeinek az összege az első sor elemei összegének és a szóban forgó sor első elemének, tehát két négyzetszámnak a szorzata és így maga is négyzetszám. Hasonlóan kapjuk, hogy az így kitöltött táblázat minden egyes oszlopában is négyzetszám az elemek összege. Meg kell még mutatnunk, hogy a táblázat mezőibe különböző számok kerültek.

A táblázat első hét sorára ez nyilván igaz, hiszen itt bármely két elem prímtenyezős felbontása különböző. A nyolcadik sorban sincs két egyenlő szám, mert itt az elemek szigorúan monoton nőnek. Végül az első hét sor legnagyobb eleme, $19^2 \cdot 2^{12}$ kisebb, mint a nyolcadik sor legkisebb eleme, 2730^2 , ezért az első hét sor és a nyolcadik sor elemei között sincsenek egyenlők. Táblázatunkra tehát valamennyi feltétel teljesül.

II. megoldás. Belátjuk, hogy bármilyen $n \times k$ -as táblázat is kitölthető a feladat előírásainak megfelelően. Ha n vagy k értéke 1, akkor az állítás a Gy. 2408. gyakorlat állításából következik. (A megoldást lásd a KÖMAL 1987/10. számának 313—4. oldalán.) Ha $n = k = 2$, akkor egy megfelelő kitöltés az ábrán látható.

15^2	20^2	25^2
36^2	48^2	60^2
39^2	52^2	

Legyen most a táblázat sorainak a száma n , oszlopainak száma pedig k . Az előbbiek szerint föltehető, hogy $k \geq 2$ és $n > 2$. A Gy. 2408. gyakorlat állítása szerint ekkor létezik négyzetszámoknak olyan $0 < a_1 < a_2 < \dots < a_k$ sorozata, hogy $(a_1 + a_2 + \dots + a_k) = A$ is négyzetszám.

A táblázat kitöltéséhez ezután négyzetszámok olyan $b_1 < b_2 < \dots < b_n$ sorozatát adjuk meg, melyre

i) $b_1 = 1$;

ii) $b_1 + b_2 + \dots + b_n = B$ négyzetszám;

iii) $b_{i+1} > b_i a_k$ ($i = 1, 2, \dots, n - 1$), tehát a (b_i) sorozat „gyorsan nő”.

Ha ezután a táblázat i -edik sorának j -edik mezőjébe a $b_i a_j$ számot írjuk ($1 \leq i \leq n$, $1 \leq j \leq k$), akkor minden mezőbe négyzetszám kerül, az i -edik sorban, illetve a j -edik oszlopban pedig $b_i \cdot A$, illetve $a_j \cdot B$ az elemek összege, és ezek is négyzetszámok.

A táblázat minden egyes sorában nőnek az elemek, így egyetlen sorban sem állhat két egyenlő szám. Ami a táblázat két különböző sorát illeti, *iii*)-ből következik, hogy a kettő közül a kisebb sorszámúban még a legnagyobb elem is kisebb, mint a másik sor legkisebb eleme. Az így kitöltött táblázat tehát megfelel a feladat előírásainak.

Hátravan még a (b_i) sorozat elkészítése. Legyen ez a sorozat a következő:

$b_1 = 1$;

b_2 : egy $4a_k$ -nál nagyobb páros négyzetszám;

b_3 : egy $b_2 a_k$ -nál nagyobb páros négyzetszám;

.

.

.

b_{n-1} : egy $b_{n-2} \cdot a_k$ -nál nagyobb páros négyzetszám;

$$b_n = \left(\frac{b_2 + b_3 + \dots + b_{n-1}}{2}\right)^2 \quad (n \geq 3).$$

A sorozat elemei négyzetszámok, összegük:

$$1 + (b_2 + \dots + b_{n-1}) + \left(\frac{b_2 + b_3 + \dots + b_{n-1}}{2}\right)^2 = \left(1 + \frac{b_2 + \dots + b_{n-1}}{2}\right)^2$$

négyzetszám.

A *iii*) tulajdonságot a sorozat értelmezése miatt elegendő a $b_n > b_{n-1} \cdot a_k$ esetre igazolni. Ha $n = 2$ vagy $n = 3$, akkor ez a b_2 értelmezéséből következik.

Ha $n \geq 4$, akkor

$$b_n \geq \left(\frac{b_2 + b_{n-1}}{2} \right)^2 > b_{n-1} \cdot \frac{b_2 + b_{n-1}}{2} > b_{n-1} \cdot a_k.$$

Ezzel igazoltuk, hogy a b_i sorozat rendelkezik a kívánt tulajdonságokkal, így a bizonyítást befejeztük.